

Martina Bečvářová

XIII. seminář o filozofických otázkách matematiky a fyziky a 27. mezinárodní konference historie matematiky

Učitel matematiky, Vol. 15 (2007), No. 1, 60–63

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/150676>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 2007

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

XIII. SEMINÁŘ O FILOZOFICKÝCH OTÁZKÁCH MATEMATIKY A FYZIKY

a

27. MEZINÁRODNÍ KONFERENCE HISTORIE MATEMATIKY

Ve dnech 21. – 24. 8. 2006 se ve Velkém Meziříčí uskutečnil již 13. seminář o filozofických otázkách matematiky a fyziky. Uspořádala jej Komise pro vzdělávání učitelů matematiky a fyziky Jednoty českých matematiků a fyziků ve spolupráci s Gymnáziem Velké Meziříčí a Domovem mládeže Střední školy řemesel a služeb Velké Meziříčí; hlavním organizátorem byl A. Trojáněk. Semináře se zúčastnilo cca 60 osob (učitelé základních, středních a vysokých škol, několik doktorandů).

Seminář byl slavnostně zahájen v pondělí 21. 8. v krásné aule meziříčského gymnázia. Účastníky zde nejprve přivítal místostarosta Velkého Meziříčí ing. Alois Nováček, který pohovořil o historii i současnosti města a přinesl velmi zajímavé propagační materiály. Ředitel gymnázia A. Trojáněk pak seznámil přítomné s historií gymnázia a organizací seminářů.¹⁸ Poté následovaly přednášky *Happyendová úloha z kombinatorické geometrie* (J. Šimša) a *Rationalismus a empirismus ve fyzikálním poznání* (J. Langer).

V úterý dopoledne vyslechli účastníci dvě fyzikální přednášky, *Zajímavá fyzika – originální a zajímavé pokusy s vysvětlením* (T. Týc) a *EPR paradox pro pěšáky* (P. Krtouš). První přednášku nabitou netradičními pokusy s běžně dostupnými pomůckami sledovali všichni s velkým nadšením. Po obědě proběhla jedna matematická přednáška *Některé myšlenky o výuce infinitezimálního počtu* (D. Hrubý). Po přestávce následovala panelová diskuse na

¹⁸Podrobnější informace a fotografie ze semináře lze najít na adresách:
<http://www.gvm.cz/people/trojaneck/> a
<http://fd.cvut.cz/Personal/Nemcova/>.

velmi aktuální téma *Rámcové a školní vzdělávací programy – možnosti či hrozby*, ve které J. Herman nejprve pohovořil o zkušenostech práce pilotní školy (Gymnázium kapitána Jaroše, Brno) s přípravou školních vzdělávacích programů.¹⁹ O školním vzdělávacím programu meziříčského gymnázia informoval A. Trojáněk; soustředil se především na výuku přírodovědných předmětů. E. Fuchs se podíval na rámcové a školní vzdělávací programy očima vysokoškolského pedagoga připravujícího budoucí učitele matematiky. V následné diskusi vystoupila celá řada účastníků semináře a podělila se o své zkušenosti s přípravou vzdělávacích programů.

Ve středu dopoledne zazněly náročné fyzikální přednášky *Sdílení kvantového tajemství* (T. Týc) a *Teorie superstrun* (R. von Unge), které posluchače zasvětily do problémů moderní fyziky. Odpoledne přednesla M. Kováčová příspěvek *Ako efektívne využívať software Mathematica na stredných školách*. Pak proběhly další dvě fyzikální přednášky. P. Cejnar pohovořil na téma *Symetrie v mikrosvětě* a J. Podolský proslovil přednášku *Hrabě Buquoy a jeho úlohy*, v níž připomněl přínos tohoto dnes zapomenutého fyzika působícího v Čechách.

Ve čtvrtek byl poslední půlden semináře zahájen přednáškami *Kurt Gödel* (B. Švandová) a *Kurt Gödel a problém času* (J. Novotný). Seminář byl ukončen přednáškou *Statistika v živých tělech* (I. Saxl) a závěrečnou diskusí.

Na seminář volně navázala 27. mezinárodní konference *Historie matematiky*, která se ve Velkém Meziříčí konala ve dnech 25. – 29. 8. Zúčastnilo se jí více než 60 osob z ČR, Slovenska a Polska. Připravily ji rady doktorského studia *Obecné otázky matematiky a informatiky* při MFF UK v Praze a PřF MU v Brně. Hlavními organizátory byli J. Bečvář, M. Bečvářová, E. Fuchs a M. Hykšová.

Hlavní program byl velmi bohatý, sestával z těchto přednášek:

J. Bečvář: *Lineární úlohy ve staré Číně*

J. Bečvář: *Rekapitulace a perspektivy*

M. Bečvářová: *Kořeny bulharské matematiky*

¹⁹Podrobnější informace <http://www.jaroska.cz>.

- J. Čižmár: *Geometria na prahu 21. storočia z pohľadu päťtisícročného vývoja*
- M. Ernestová: *Nápadité postupy řešení rovnic a jejich soustav v Diofantově Aritmetice*
- Z. Hencová: *Matematická analýza v učebnicích pro střední školy*
- J. Houska: *O vzniku pojmu limity*
- J. Hudeček: *Čínská matematická tradice a její základní dílo „Devět kapitol“*
- M. Hykšová: *Příspěvek českých matematiků k teorii pravděpodobnosti*
- L. Ilucová: *História teselácií (od Platónskych telies k Escherovým jaštericiam)*
- M. Jarošová: *Fibonacciho čísla*
- L. Koudela: *Topologické pojetí křivky*
- E. Kozáková: *Počátky matematické logiky a teorie množin v Československu*
- J. Kozánek, K. Žitný: *Gibbsův efekt a jeho objevitelé*
- M. Kupčáková: *O školním geometrickém kreslení*
- L. Kvasz: *Matematizácia pohybu*
- J. Langer: *Matematika, fyzika a umění*
- K. Lepka: *C.k. matematicko-fyzikální olympiáda*
- M. Melcer: *Finanční matematika na měšťanských školách Rakouska-Uherska*
- O. Moc: *Faktorizační věta*
- P. Pavlíková: *G.B. Dantzig a simplexová metoda*
- M. Pémová: *Sférická geometria a pravidelné mnohosteny*
- M. Provazníková: *Cayley-Dicksonova konstrukce*
- I. Saxl: *Mertonští počtáři*
- A. Slavík: *Počátky diferenciální geometrie*
- R. Smýkalová: *Mercatorův přínos pro matematickou kartografii*
- H. Strítěská: *Historie robustních statistických metod*
- V. Svobodová: *Historie vztahu $v + s - h = 2$*
- I. Sýkorová: *Počátky indické matematiky*
- M. Špinková: *Interpretace základních statistických pojmů pomaturitní populací*
- B. Šťastná: *Kosinová věta pro čtyřúhelník*

- A. Vanžurová: *Uzly, copy, copánkové grupy, historie celkem nedávná*
- W. Więśław: *Jezuita Stanisław Solski – matematyk i geodeta z XVII stulecia*
- I. Zolotarev, K. Žitný: *Cambridgeské setkání N. Wienera a G. H. Hardyho.*

Za úspěšný průběh semináře i mezinárodní konference je třeba poděkovat A. Trojánkovi, J. Bečvářovi, M. Bečvářové, E. Fuchsovi a M. Hykšové, všem přednášejícím i účastníkům, dále také kolektivu Domova mládeže ve Velkém Meziříčí.

Na srpen 2007 je plánován osmý seminář z historie matematiky pro vyučující na středních školách. Zájemci si již nyní mohou napsat o přihlášku na adresu RNDr. Dag Hrubý, Gymnázium, A. K. Vítáka 452, 569 43 Jevíčko.

Vážnější zájemci o dějiny matematiky se mohou zúčastnit 28. mezinárodní konference *Historie matematiky*, která se bude konat v srpnu 2007. Kontaktní adresa: RNDr. Martina Bečvářová, Ph.D., Katedra aplikované matematiky, Fakulta dopravní ČVUT, Na Florenci 25, 110 00 Praha 1 (e-mail: nemcova@fd.cvut.cz).

Martina Bečvářová